

LA CIUDAD DEL SABER

ALCALÁ DE HENARES. PATRIMONI DE LA HUMANITAT

DEL 31 D'OCTUBRE AL 2 DE NOVEMBRE DE 2025

L'any 1998 Alcalá de Henares va esdevenir Patrimoni de la Humanitat per ser la primera ciutat dissenyada i construïda com a seu d'una universitat, exemplar en la seva arquitectura i urbanisme universitari dels segles XVI i XVII i model per a altres centres d'ensenyament d'Europa i Amèrica, però també per la seva aportació en el desenvolupament intel·lectual de la humanitat, en especial, pels avenços lingüístics i definició de la llengua castellana, a través de Miguel de Cervantes i la seva obra *Don Quijote*.

Alcalá és alhora una ciutat amb molta història, des de la fundació romana de *Complutum*, passant per la convivència de cultures a l'Edat Mitjana i fins a la intervenció i reformes de Francisco Jiménez Cisneros, més conegut com el Cardenal Cisneros, qui fundà l'any 1499 la universitat, la convertí en un gran centre de coneixement teològic i filosòfic i creant entorn de la universitat tota una ciutat, la primera ciutat universitària de l'Edat Moderna.

Especialista acompanyant:

Mercè Riera, historiadora de l'art i divulgadora cultural

DIVENDRES, 31 D'OCTUBRE

Sortida en tren **AVE BCN-Madrid – 08:25 h. – 11:02 h.** (horaris pendents de reconfirmar)

Arribats a l'estació d'Atocha de Madrid ens dirigirem a la població d'Aravaca per visitar la **Fundación AMYC**. Aquest espai museístic neix sota la tutela de l'empresari català Francisco Daurella, qui al llarg de diverses dècades va crear una bastíssima col·lecció artística centrada en l'art català dels segles XIX i XX. És així com l'any 2009 Francisco Daurella decideix crear la Fundación AMYC amb l'objectiu d'apropar l'art català i mediterrani al públic madrileny recuperant una casa d'ús privat d'uns 3000 m² que rehabilita i condiona per transformar-la en casa-museu i exhibir els fons privats de la seva col·lecció, donant lloc al primer museu de la capital dedicat en exclusiva a l'art català.

Oberta al públic el març de 2011, conformen la col·lecció més de 250 obres entre pintures, dibuixos i escultures de grans artistes del Modernisme i l'Impressionisme com Marià Fortuny, Nonell, Santiago Rusiñol, Ramon Casas, Mir, Eliseu Meifrén, Joaquim Mir, Francesc i Josep Masriera, Pablo Gargallo, Josep Llimona, Anglada Camarasa i també Sorolla, Joan Miró, Salvador Dalí, Tàpies, o Torres García, entre d'altres. La Fundación AMYC està agermanada amb la Fundació Fran Daurel de Barcelona, ubicada al Poble Espanyol de Barcelona i dedicada a l'art contemporani.

Després de dinar en dirigirem a la històrica població de **Chinchón**, situada a uns 45 quilòmetres de Madrid, a la conca dels rius Tajo-Jarama, coneguda per la seva emblemàtica Plaza Mayor.

D'origen medieval, la Plaza Mayor no és només un exemple pintoresc de l'arquitectura popular castellana sinó també el centre neuràlgic de la vida local. De forma més o menys circular són característics els *soportales*, els teulats esglaonats i els 234 balcons de fusta de color verd. Un espai singular que des de la seva construcció ha estat escenari de proclamacions, festes reials, jocs de canyes, corral de comèdies, curses de braus, fires de bestiar, actes sacramentals, execucions i fins i tot plató de cinema d'actors com Cantinflas, Rita Hayworth, Orson Welles o John Wayne.

També destaquen edificis com la Torre del Reloj, l'únic element conservat de l'església més antiga de la població i la Iglesia Nuestra Señora de la Asunción que custodia en el seu interior una obra de Goya, *La Asunción de la Virgen*.

Després de la passejada per Chinchón en dirigirem a Alcalá de Henares. Sopar lliure i allotjament.

DISSABTE, 1 DE NOVEMBRE

Dedicarem la jornada a descobrir els elements patrimonials que l'any 1998 van fer mereixedora a la ciutat d'Alcalá de Henares de formar part de la llista de Patrimoni de la Humanitat de la UNESCO, resseguint la seva història i els principals protagonistes del seu esplendor als segles XVI i XVII.

Malgrat conservar testimonis de primerenques poblacions en temps prehistòrics, serà en època romana, al segle I aC que la població s'assenta a les zones planes donant lloc a **Complutum**, nom que podria derivar de *compluvium*, paraula llatina que significa "lloc on convergeix l'aigua".

Més enllà de les restes romanes, el vestigi més important d'aquest període és el martiri de dos joves cristians *complutenses*, els germans Just i Pastor, coneguts com els Sants Nens, el culte dels quals es va estendre ràpidament per tota la geografia nacional. La descoberta de les seves relíquies a l'època visigoda va donar lloc a la construcció d'un edifici martirial de planta circular, des del qual naixien els diversos carrers que desembocaven als portals de la muralla i al voltant del qual es va desenvolupar l'actual Alcalá de Henares. N'és testimoni encara avui la **Plaza de los Niños** així com la **Catedral Magistral de los Santos Justo y Pastor**, aixecada a partir de 1497 sobre l'edifici martirial de la mà del cardenal Cisneros. En destaca la torre renaixentista dissenyada per Rodrigo Gil de Hontañón i el claustre d'estil herrerian.

Cisneros esdevé aquest mateix any arquebisbe de Toledo i a banda de la catedral, aixeca varis convents i porta a terme la fundació de la **Universidad Complutense** juntament amb la construcció del **Colegio Mayor de San Ildefonso**, el seu projecte més important, avui rectorat de la universitat, la façana del qual, d'estil renaixentista i amb una destacada decoració escultòrica, fou encarregada a Rodrigo Gil de Hontañón, arquitecte de les catedrals de Salamanca i Segovia.

Visitarem també el **Paraninfo**, l'espai destinat als actes acadèmics més solemnes i on anualment s'entrega el Premio Cervantes de literatura, així com la **Capilla de San Ildefonso**, on destaquen les guixeries i es barregen de forma harmònica motius ornamentals gòtics, mudèjars i renaixentistes, així com el seu teginat que dota al conjunt d'una gran sumptuositat.

El cardenal Cisneros era un home ambiciós i entre els seus projectes no hi havia només la construcció de la universitat sinó també el d'una ciutat renaixentista, de manera que va concebre el Colegio de San Ildefonso com a nucli del desenvolupament urbà d'Alcalá. El col·legi era el punt de partida de la Calle Colegios i la Calle Libreros, on s'hi van construir dotze col·legis més i un hospital per a estudiants alhora que d'altres ordes religioses van anar establint-se a la vila, permetent que importants personalitats s'establissin a Alcalá.

Passejant per la **Calle Libreros** descobrirem el **Colegio Máximo de la Compañía de Jesús** i la seva església, avui parròquia de Santa Maria que alberga la **Capilla de las Santas Formas**, amb una planta de creu grega. Continuant per la **Calle Mayor** ens traslladarem de nou als temps medievals en el que és avui el carrer porticat més llarg d'Europa i on recordarem el paper dels gremis però també la convivència entre cristians, jueus i musulmans a través dels testimonis de la *morería* i la *judería*, el Corral de la Sinagoga o l'**Hospital de Antezana**, una joia de l'arquitectura civil mudèjar del segle XV.

Finalment, també visitarem el **Corral de Comedias**, un edifici únic, documentat com el més antic dels que existeix que conserva l'empedrat original i el pou del pati; *el balcón de las apariencias* a l'escenari, el fossat baix o la coneguda *cazuela* o *gallinero*, la zona reservada a les dones del primer pis.

La visita a Alcalá de Henares no es pot desvincular del seu més il·lustre ciutadà, **Miguel de Cervantes**, nascut a la casa amb el número dos de la Calle de la Imagen el 9 d'octubre de 1547. En podrem resseguir els lligams familiars, els seus primers passos però també els vincles que hi va mantenir al llarg de la seva trajectòria visitant el **Museo Casa Natal de Cervantes** així com en molts d'altres indrets de la ciutat.

Dinar en grup en algun moment del nostre recorregut. Sopar lliure i allotjament.

DIUMENGE, 2 DE NOVEMBRE

Dedicarem el matí a visitar el **Parque Arqueológico Ciudad de Complutum**, la ciutat romana que fou l'origen de l'actual Alcalá de Henares i que fou fundada al segle I aC.

Complutum va arribar a tenir una extensió de més de 50 hectàrees. Envoltada de rius i terres fèrtils es trobava al costat de la via que unia *Emerita Augusta* (Mèrida) amb *Caesaraugusta* (Saragossa) esdevenint un dels assentaments més importants de la Península Ibèrica.

En temps de l'emperador August (s. I dC) la ciutat s'estructurà de forma reticular, podent resseguir encara avui el traçat dels seus carrers i la zona del fòrum, centre administratiu, judicial, comercial i religiós, així com les termes públiques o cases patrícies que demostren el refinament de les elits romanes.

Destaca la **Casa de los Grifos**, una *domus* organitzada entorn d'un pati-jardí amb columnes entorn del qual s'hi han localitzat fins ara disset estances. Però sens dubte, allò que fa d'aquest habitatge quelcom excepcional són les restes de pintures murals que han donat nom a la casa (en una de les estances hi ha dos grifus enfrontats) i que juntament amb motius arquitectònics, presenten animals, essers mitològics o divinitats i que han convertit *Complutum*, en la millor col·lecció de pintura mural romana de tota la península.

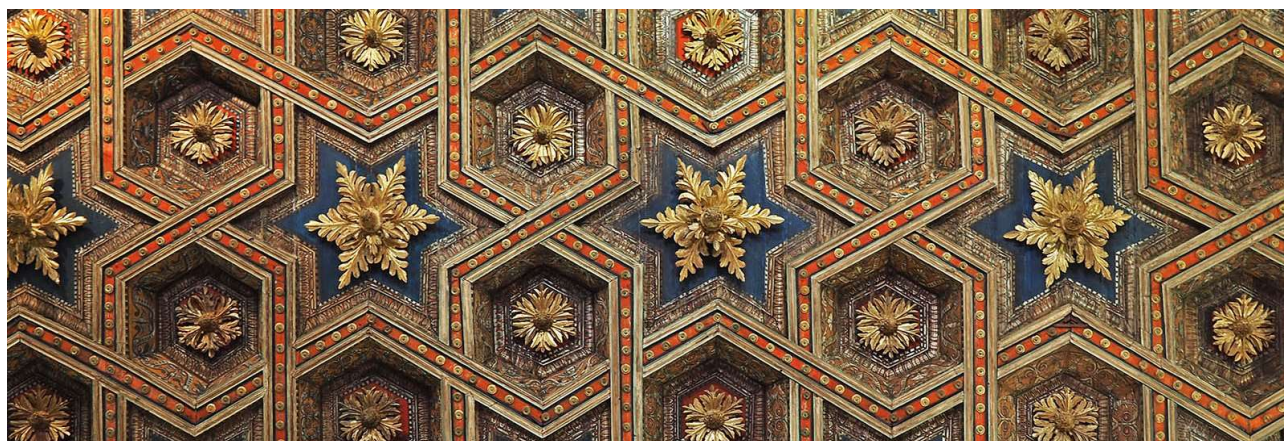

Als afores del jaciment de *Complutum*, en un paisatge sagrat ple d'elements sepulcrales romans hi trobarem la **Casa de Hippolytus**, un edifici escolar pels fills de les classes benestants que comptava amb jardí i termes pròpies i que data del segle III dC. En el seu interior s'hi conserva un excel·lent mosaic amb motius geomètrics i una escena de pesca que segueix la tradició iconogràfica nord-africana i que situa a l'espectador en el mar Mediterrani, on tres pescadors navegaven envoltats de fauna marina. Una inscripció ens permet conèixer l'autor del mosaic, Hippolytus, que ha donat nom a la casa.

Després de dinar en grup, ens dirigirem cap a l'estació d'Atocha de Madrid per emprendre el viatge de tornada cap a Barcelona.

Tren **AVE Madrid-BCN – 18:57 h. – 21:34 h.** (horaris pendents de reconfirmar).

Preu per persona en habitació doble:	1050 €
Suplement habitació individual:	110 €
Grup mínim necessari: 20 persones / màxim 30 persones	

El preu inclou:

- AVE anada i tornada - Barcelona – Madrid - Barcelona
- Autocar per fer els desplaçaments que ho requereixin.
- 2 nits a l'**hotel Bedel 3*** - o similar.
- Esmorzars a l'hotel
- Mitja pensió, dinars amb begudes incloses.
- Assessorament cultural, conferències i explicacions durant el viatge a càrrec de la historiadora de l'art Mercè Riera

- Dossier d'art
- Guies locals a les visites que ho requereixin
- Entrades als monuments i museus
- Transmissors amb auriculars
- Propines a guies i conductors
- Assegurança de viatge i cancel·lació

El preu no inclou:

- Extres en els hotels, tal com minibar, bugaderia, telèfon...
- Sopars
- Tot allò no especificat al programa

Pagaments:

Al compte: **ES63 0182 4619 61 0200392538 - D.OPERATRAVELLER**

Consultar disponibilitat: **culturals@doperatraveller.net**

- **Dipòsit de 420 € per persona en hab. doble / 465 € en hab. individual. Abans del 8 de setembre de 2025**
- **Resta de 630 € per persona en hab. doble / 695 € en hab. individual. Abans del 8 d'octubre de 2025**

Important:

- Indicar nom complet persones inscrites
- DNI (enviar escanejat o foto per mail)
- Mòbil de contacte

A TENIR EN COMPTE:

Per participar en les nostres rutes i viatges culturals cal tenir una bona mobilitat i condició física, ja que inclouen trajectes a peu i passejades. Per aquesta raó, els nostres viatges no són apropiats per a persones amb dificultats per caminar, mobilitat reduïda o que requereixin assistència personal si no compten amb un acompanyant.

DESPESES DE CANCEL·LACIÓ

Qualsevol anul·lació d'un participant afecta les reserves i pagaments realitzats per al conjunt del grup.

Per això, a més de regir-se per les condicions generals de la normativa vigent, les cancel·lacions tenen les següents despeses d'anul·lació:

- A partir del pagament de la reserva del viatge, el 100% del preu del bitllet de transport. En cap cas es possible retornar l'import dels bitllets emesos i de l'assegurança de viatge.
- Més els següents percentatges sobre l'import total:

1. Despeses d'anul·lació en cas de cancel·lació per part del client.

- Entre 90 i 45 dies abans de la sortida del viatge: el càrrec serà del 20% sobre la bestreta pagada en concepte de reserva.
- Entre 44 i 30 dies: el càrrec serà del 50% sobre el preu total del viatge.
- Entre 29 i 15 dies: el càrrec serà del 75% sobre el preu total del viatge.

- Entre 14 dies i la sortida: el càrrec serà del 100% del preu total del viatge.
- No presentació: No presentar-se a l'hora de sortida comporta la pèrdua del 100% de l'import, qualsevol que sigui la causa.

Coneguda la desestimació, l'agència retornarà al consumidor les quantitats que hagués d'abonar, deduïdes les despeses de gestió i, si s'escau, les despeses d'anul·lació justificades i les penalitzacions. Una vegada efectuada una reserva d'un viatge, qualsevol modificació, canvi o cancel·lació té unes despeses de gestió que dependran de cada viatge.

NOTA IMPORTANT:

Les companyies asseguradores, degut a les afectacions patides durant la pandèmia i el fort creixement de la contractació de pòlisses amb la recuperació del turisme, estan allargant els terminis de les devolucions als 6 mesos després d'iniciar un expedient de cancel·lació de viatge per causes justificades.

L'agència D.OperaTraveller gestiona a modo d'intermediària els expedients de cancel·lació, però no es fa responsable de les demores que afectin els reemborsaments als clients i que són directament responsabilitat de la companyia asseguradora.

En cas de voler tramitar l'expedient el client directament, se li facilitaran totes les dades per fer-ho.

ASSEGURANÇA DE VIATGE

- Tots els assistents tenen inclosa en el preu l'assegurança AON VIP 2021 d'AXA amb cancel·lació de viatge per una causa mèdica (no preexistents) o emergència familiar justificada. Es demanarà entrega de documents, oficials o mèdics, sense els quals no es podrà iniciar cap reclamació.
- Ens poden sol·licitar la pòlissa per conèixer les cobertures amb detall.

ORGANITZACIÓ CULTURAL

Te de Tertúlia

info@tedetertulia.com

www.tedetertulia.com

Conxita Vera

tel. 93 757 81 01

mòb. 600470077

ORGANITZACIÓ TÈCNICA

D.Opera.Traveller

www.doperatraveller.net

culturals@doperatraveller.net

Rambla de Catalunya, 125, 3r.-2a.

08008-Barcelona

Núria García – mòb. 617385799